EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 9.8.2022
COM(2022) 391 final

2022/0233 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

tietämyksen hyödyntämisen ohjaavista periaatteista

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Komissio antoi vuonna 2008 suosituksen henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa sekä korkeakoulujen ja muiden julkisten tutkimusorganisaatioiden käytännesäännöistä (K(2008) 1329). Tutkimus- ja innovointiympäristö on muuttunut huomattavasti vuodesta 2008 toimijoiden, tutkimus- ja innovointiekosysteemien monimutkaisuuden sekä maailmanlaajuisten haasteiden osalta. Myös covid-19-pandemia on osoittanut, että Euroopan unionissa (EU) tuotettua tutkimus- ja innovointiosaamista on kiireellisesti käytettävä ja hyödynnettävä. Tämä edellyttää, että poliittiset päättäjät asettavat uusia tavoitteita ja antavat päivitettyjä ohjeita tietämyksen hyödyntämisestä.

Tietämyksen hyödyntämistä ohjaavilla periaatteilla korvataan vuonna 2008 annettu komission suositus, ja niissä keskitytään perinteisen tietämyksen siirron lisäksi tutkimus- ja innovointi-investointien arvon maksimointiin. Tietämyksen hyödyntäminen perustuu eri kanaviin[1], ja siihen osallistuvat kaikki tutkimus- ja innovointiekosysteemin toimijat ja niiden osaamispääoma. Ohjaavilla periaatteilla myös autetaan paikkaamaan tietämyksen hyödyntämisessä olevia puutteita eri jäsenvaltioissa ja varmistamaan, että kaikkien jäsenvaltioiden kansalaiset voivat hyötyä paremmin tutkimuksen ja innovoinnin tuloksista.

Komission vuonna 2020 antamassa tiedonannossa ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten”[2] luodaan perusta tietämyksen hyödyntämisen ohjaavien periaatteiden sekä henkisen pääoman älykästä käyttöä koskevien käytännesääntöjen kehittämiselle ja päivittämiselle vuoden 2022 loppuun mennessä. Euroopan tutkimus- ja innovointisopimuksesta 26. marraskuuta 2021 annetussa neuvoston suosituksessa[3] todetaan, että tietämyksen hyödyntäminen on yksi eurooppalaista tutkimusaluetta (ERA) tukevan yhteisen toiminnan prioriteettialoista.

Eurooppalaisen tutkimusalueen tulevasta hallinnoinnista 26. marraskuuta 2021 annetuissa neuvoston päätelmissä[4] vahvistettiin ERAn toimintapoliittinen ohjelma vuosiksi 2022–2024. ERAn toimintapoliittiseen ohjelmaan sisältyy ERAn toimi 7 ”Parannetaan EU:n ohjeistusta tietämyksen hyödyntämisen tehostamiseksi”. Tämän ensimmäisenä tuloksena on ”Laaditaan ja hyväksytään ohjaavat periaatteet tietämyksen hyödyntämiselle”.

Tietämyksen hyödyntämisen ohjaavia periaatteita tuetaan edelleen kaksilla käytännesäännöillä, joissa annetaan tutkimus- ja innovointiekosysteemin toimijoille yksityiskohtaisempia ohjeita tietämyksen hyödyntämisen tiettyjen alojen täytäntöönpanosta. ERAn toimeen 7 sisältyvät *teollis- ja tekijänoikeuksien älykästä käyttöä koskevat käytännesäännöt* ja *standardointia koskevat tutkijoiden käytännesäännöt*.

Ohjaavat periaatteet perustuvat ERAn muutosfoorumia käsittelevän komission epävirallisen asiantuntijaryhmän perustaman, tietämyksen hyödyntämistä käsittelevän ERA-foorumin alaryhmän tekemään yhteiskehittämiseen.

---

1 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2020.

2 COM(2020) 628 final.

3 Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovointisopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1).

4 Neuvoston asiakirja 14308/21.

Tämä ehdotus neuvoston suositukseksi mahdollistaa yhteisen kannan EU:n tietämyksen hyödyntämisen parantamista koskevista poliittisista periaatteista ja toimenpiteistä ilman oikeudellisesti sitovia säännöksiä.

Tietämyksen hyödyntämisen ohjaavilla periaatteilla tuetaan päivitettyä Euroopan teollisuusstrategiaa[5] ja EU:n teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa toimintasuunnitelmaa[6] parantamalla tutkimusyhteisön tietoisuutta henkisen omaisuuden hallinnoinnin merkityksestä, edistämällä henkisen omaisuuden tehokasta käyttöä ja käyttöönottoa sekä varmistamalla teollis- ja tekijänoikeuksilla suojatun omaisuuden helpompi saatavuus ja jakaminen. Niillä tuetaan myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelman aloitteita ja parannetaan tutkimuksen ja standardoinnin välistä yhteyttä EU:n standardointia koskevan strategian[7] mukaisesti. Uutta eurooppalaista innovaatio-ohjelmaa koskevan komission tiedonannon[8] mukaisesti ohjaavilla periaatteilla autetaan lisäksi hyödyntämään erilaisia lahjakkuuksia, aineetonta omaisuutta ja teollisia valmiuksia Euroopassa. Ne auttavat myös parantamaan tietämyksen hyödyntämistä korkeakouluissa ja keskittymään luoviin taitoihin ja yrittäjätaitoihin, jotka tukevat eurooppalaista yliopistostrategiaa[9], eurooppalaista koulutusaluetta[10] ja Euroopan osaamisohjelmaa kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi[11]. Lisäksi ohjaavat periaatteet ovat avoimen tieteen tutkimusta ja täytäntöönpanoa koskevasta arvioinnista 10. kesäkuuta 2022 annettujen neuvoston päätelmien[12] mukaisia. Päätelmissä todetaan, että tietämyksen hyödyntäminen olisi otettava huomioon kehitettäessä tutkimuksen arviointijärjestelmiä Euroopassa. Ohjaavilla periaatteilla myös vahvistetaan tutkimus- ja innovointijärjestelmien valmiuksia tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, julkishallintoja[13] ja parempaa sääntelyä[14].

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Aloitteen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 182 artiklan 5 kohta ja 292 artikla. SEUT-sopimuksen 292 artiklan mukaisesti neuvosto voi antaa suosituksia, ja se tekee ratkaisunsa komission ehdotuksesta aina silloin, kun perussopimuksissa määrätään, että neuvosto hyväksyy säädöksen komission ehdotuksesta.

SEUT-sopimuksen 182 artiklan 5 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä monivuotisen puiteohjelman mukaisten toimien täydentämiseksi.

---

5 COM(2020) 102 final ja COM(2021) 350 final.
6 COM(2020) 760 final.
7 COM(2022) 31 final.
8 COM(2022) 332 final.
9 COM(2022) 16 final.
10 COM(2020) 625 final.
11 COM(2020) 274 final.
12 Neuvoston asiakirja 10126/22.
13 SWD(2021) 101 final.
14 COM(2021) 219 final.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

SEUT-sopimuksen 179 artiklan mukaisesti EU pyrkii toiminnallaan lujittamaan tieteellistä ja teknologista perustaansa toteuttamalla eurooppalaisen tutkimusalueen, jossa tutkijat, tieteellinen tietämys ja teknologia liikkuvat vapaasti, tukemaan unionin kilpailukyvyn, myös sen teollisuuden kilpailukyvyn, kehittämistä sekä edistämään kaikkea tutkimustoimintaa, jota pidetään tarpeellisena perussopimusten muiden lukujen perusteella. SEUT-sopimuksen 180 artiklassa määrätään, että EU toteuttaa useita jäsenvaltioissa harjoitettua toimintaa täydentäviä toimia. Näihin kuuluvat yhteistyön edistäminen yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen kanssa ja niiden kesken sekä EU:n tutkimukseen, teknologiseen kehittämiseen ja esittelyyn liittyvän toiminnan tuloksia koskevan tiedon levittäminen ja näiden tulosten hyväksi käyttäminen.

SEUT-sopimuksen 181 artiklan mukaisesti EU ja jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla turvatakseen kansallisen politiikan ja EU:n politiikan keskinäisen yhtenäisyyden. Komissio voi kiinteässä yhteistoiminnassa jäsenvaltioiden kanssa tehdä aiheellisia aloitteita tämän yhteensovittamisen edistämiseksi, erityisesti aloitteita, joilla on tarkoitus vahvistaa suuntaviivoja ja indikaattoreita, järjestää parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä valmistella tarvittavat tekijät säännöllistä seurantaa ja arviointia varten. Euroopan parlamentti pidetään täysin ajan tasalla.

Tietämyksen hyödyntämisen ohjaavien periaatteiden tarkoituksena on hyväksyä yhteinen linja toimintaperiaatteista ja toimenpiteistä, joita kansalliset, alueelliset ja paikalliset poliittiset päättäjät voivat käyttää tietämyksen hyödyntämisen parantamiseksi. Ohjaavien periaatteiden täytäntöönpanolla varmistetaan, että tiedot, tutkimustulokset ja innovointi muunnetaan tehokkaasti kestäviksi tuotteiksi, prosesseiksi, palveluiksi ja politiikoiksi, joilla on sosioekonomista arvoa ja jotka hyödyttävät yhteiskuntaa. Ehdotettu aloite on SEUT-sopimuksen 179 ja 181 artiklan mukainen, ja siinä annetaan EU:lle yleinen toimivalta tukea, koordinoida tai täydentää jäsenvaltioiden toimia niiden tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevan toiminnan osalta. Koska tässä ehdotuksessa neuvoston suositukseksi korostetaan tietoisuuden lisäämistä, parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja vertaisoppimista tietämyksen hyödyntämisen keskeisistä näkökohdista, sillä parannetaan tutkimus- ja innovointituloksista saatavan arvon luomista kaikissa jäsenvaltioissa ilman oikeudellisesti sitovia säännöksiä.

Jäsenvaltioiden (komission epäviralliseksi asiantuntijaryhmäksi perustetun ERAn muutosfoorumin puitteissa) ja sidosryhmien kuulemisissa on myös käynyt ilmi, että komission vuonna 2008 antamaa suositusta henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa on tarpeen päivittää ja saada aikaan kulttuurin muutos, jossa siirrytään perinteisestä tietämyksen siirron käsitteestä laajan tutkimus- ja innovointitoiminnan tuottaman aineettoman omaisuuden hyödyntämiseen, mikä merkitsee sitä, että erityyppiset toimijat tekevät yhä enemmän yhteiskehittämistä eri tutkimus- ja innovointiekosysteemeissä.

Neuvoston suositus tuo lisäarvoa poliittiseen päätöksentekoon, sillä se lisää ohjaavien periaatteiden näkyvyyttä jäsenvaltioissa ja sidosryhmien keskuudessa. Näin EU:n on helpompi hyväksyä kanta, jotta tutkimustuloksista ja innovoinnista saadaan enemmän sosioekonomista arvoa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotetut toimet ovat oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Ehdotuksella tuetaan uuden ERAn tavoitteiden saavuttamista. Sillä täydennetään jäsenvaltioiden tietämyksen hyödyntämistä koskevia toimia. Ehdotuksessa kunnioitetaan jäsenvaltioiden käytäntöjä ja

noudatetaan eriytettyä lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset taloudelliset, rahoitukselliset ja sosiaaliset olosuhteet sekä tutkimusjärjestelmien ja niihin liittyvien instituutioiden ja organisaatioiden moninaisuus. Siinä on myös otettu huomioon, että ehdotetun suosituksen täytäntöönpanotavat voivat erota toisistaan kansallisten, alueellisten tai paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdotetun neuvoston suosituksen sisältö tai muoto eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset eivät ole sitovia, ja kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, minkä lähestymistavan se omaksuu.

- **Toimintatavan valinta**

Vuonna 2008 annettu komission suositus henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa muutti merkittävästi monien julkisesti rahoitettujen tiedon tuottajien asemaa. Vuonna 2013 julkaistusta tutkimuksesta[15] käy ilmi, että lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet maat (92 %) ilmoittivat, että kansalliset ja alueelliset hallitukset tukivat tietämyksensiirtovalmiuksien ja -taitojen kehittämistä korkeakouluissa ja muissa julkisissa tutkimusorganisaatioissa. Jotkin jäsenvaltiot ovat tehneet strategisia investointeja tietämyksen siirron infrastruktuureihin ja palveluihin, kuten teknologian siirrosta vastaaviin toimistoihin ja muihin välittäjiin, ja jotkin ovat panneet täytäntöön henkiseen omaisuuteen liittyviä politiikkoja, kuten Irlannin kansallinen teollis- ja tekijänoikeuskäytäntö (National IP Protocol). Näistä saavutuksista huolimatta EU on edelleen jäljessä maailmanlaajuisista kilpailijoistaan tieteeseen perustuvien ideoiden muuttamisessa innovaatioiksi[16], ja tietämyksen jakaminen EU:ssa on edelleen epäyhtenäistä.[17] Digitaalinen siirtymä, avoin tiede ja avoin innovointi ovat muuttaneet merkittävästi ekosysteemiä, jossa tutkimus- ja innovointitoimijat toimivat, ja EU:n on mukautettava toimintaansa vastaavasti.

Tietämyksen siirron ja hyödyntämisen parantaminen EU:ssa todettiin ratkaisemattomaksi haasteeksi komission tiedonantoon ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten” liitetyssä vuoden 2020 komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa[18]. Meiltä puuttuu kattava eurooppalainen hyödyntämisstrategia, jolla annettaisiin suuntaa ja tavoitteita ja ohjattaisiin tutkimus- ja innovointisuhteiden hallintaa hyödyntämisyhteistyön edistämiseksi, mukaan lukien ohjeet henkisen omaisuuden hallinnoinnista ja käytöstä. On tarpeen ottaa huomioon monimutkaisemmat tutkimus- ja innovointiekosysteemit ja osallistaa laajempi joukko sidosryhmiä ja toimijoita dynaamisen tiedonkulun varmistamiseksi.

Aiemmat, vuoden 2008 ohjaavat periaatteet annettiin komission suosituksena. Uusien ohjaavien periaatteiden välineeksi on valittu neuvoston suositus. Tämä valinta perustuu poliittiseen taustaan ja erityisesti tarpeeseen parantaa arvonmuodostusta ja lisätä tutkimuksen ja innovoinnin yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia, kuten Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimusta koskevassa neuvoston suosituksessa todetaan. Tämä lisää

---

15 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Barjak, F., Perrett, P., Es-Sadki, N., et al., *Knowledge transfer study 2010-2012: final report*, Euroopan komission julkaisutoimisto, 2014.

16 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Science, research and innovation performance of the EU, 2020: 11 recommendations for a fair, green and digital Europe, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2021.

17 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, *ERA progress report 2018 – The European Research Area: advancing together the Europe of research and innovation*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2019.

18 SWD(2020) 214 final.

jäsenvaltioiden sitoutumista periaatteisiin, parantaa niiden näkyvyyttä ja kannustaa EU:ta hyväksymään kannan, jonka mukaan tutkimustuloksista ja innovoinnista saadaan enemmän sosioekonomista arvoa ilman oikeudellisesti sitovia säännöksiä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Sidosryhmien kuuleminen

Sidosryhmien näkemyksiä on kerätty useita kertoja. Tämä ehdotus on tulosta jäsenvaltioiden kanssa toteutetusta yhteiskehittämisprosessista ERAn muutosfoorumissa (joka on perustettu komission epäviralliseksi asiantuntijaryhmäksi) ja erityisesti foorumin tietämyksen hyödyntämistä käsittelevässä alaryhmässä, jolla oli erityinen tehtävä ja tarvittava asiantuntemus antaa komissiolle neuvontaa tietämyksen hyödyntämisen ohjaavien periaatteiden laatimisessa. Huhtikuun ja toukokuun 2021 välisenä aikana toteutettiin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueen maille suunnattu tietämyksen hyödyntämisen ohjaavia periaatteita koskeva kyselytutkimus. Sen tarkoituksena oli kerätä palautetta henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa vuonna 2008 annetun komission suosituksen tilanteesta ja vaikutuksista. Heinäkuun ja syyskuun 2021 välisenä aikana järjestettiin myös julkinen kuuleminen[19] tietämyksen hyödyntämisen ohjaavista periaatteista, jotta saatiin näkemyksiä monenlaisilta sidosryhmiltä.

Kuulemisten tulokset osoittavat selvästi, että tarvitaan päivitystä, jolla edistetään kulttuurin muutosta ja siirrytään perinteisestä tietämyksen siirron käsitteestä laajasta tutkimus- ja innovaatiotoiminnasta syntyvän aineettoman omaisuuden hyödyntämiseen, johon liittyy yhä enemmän tutkimus- ja innovaatioekosysteemien erityyppisten toimijoiden välistä yhteiskehittämistä. Komission vuonna 2008 antamaan suositukseen verrattuna ohjeita olisi laajennettava korkeakouluista ja julkisista tutkimusorganisaatioista useampiin toimijoihin, kuten yksittäisiin tutkijoihin, innovoijiin ja kaikenkokoisiin yrityksiin, julkishallintoon sekä kansalaisyhteiskuntaan. Tutkimustulosten yhteiskehittämisen ja jakamisen lisääminen edellyttää kaikenlaisen aineettoman omaisuuden hallinnoinnin ja omistajuuden varhaista tarkastelua tutkimus- ja innovointiprosessin kaikissa vaiheissa.

Asiaankuuluvia sidosryhmiä ja kattojärjestöjä pyydettiin esittämään näkemyksensä 16. maaliskuuta 2022 järjestetyssä ERAn sidosryhmäkokouksessa. Niiden näkemykset otetaan huomioon tässä ehdotuksessa.

• Vaikutustenarviointi

Tämä ehdotus ei edellytä vaikutustenarviointia, joten sitä ei ole tehty. Ehdotus on kuitenkin komission tiedonannossa "Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten" määritelty toimi, ja siinä hyödynnetään runsaasti analyysityötä ja näyttöä, jotka tukevat uutta eurooppalaista tutkimusaluetta (komission tiedonantoon "Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten" liittyvä vuonna 2020 annettu komission yksiköiden valmisteluasiakirja). Valmisteluasiakirjassa todetaan, että yksityiset ja julkiset toimijat ovat kehittäneet sekä EU:n tasolla että kansallisella ja alueellisella tasolla monia strategioita, välineitä ja toimenpiteitä tietämyksen siirron ja hyödyntämisen parantamiseksi. Tehokkaampi tietämyksen hyödyntäminen edellyttää kuitenkin siirtymistä

[19] Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Eerola, I., *Stakeholder consultation on the guiding principles for knowledge valorisation: report of the results*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2021.

kokonaisvaltaisempaan lähestymistapaan, jotta voidaan luoda lisäarvoa tietämyksestä ja muuttaa tutkimuksen ja innovoinnin tulokset kestäviksi ratkaisuiksi, joilla on taloudellista arvoa ja jotka hyödyttävät yhteiskuntaa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta.

5. LISÄTIEDOT

Tähän ehdotukseen, joka on osa ERA-toimintasuunnitelmaa, sovelletaan siinä vahvistettua asianmukaista seuranta-, arviointi- ja raportointimekanismia.

2022/0233 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

tietämyksen hyödyntämisen ohjaavista periaatteista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio antoi 10 päivänä huhtikuuta 2008 suosituksen[20] henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa sekä korkeakoulujen ja muiden julkisten tutkimusorganisaatioiden käytännesäännöistä. Neuvosto suhtautui suositukseen ja käytännesääntöihin myönteisesti ja kannatti niitä 30 päivänä toukokuuta 2008 antamassaan päätöslauselmassa[21]. Yhdessä suositus ja käytännesäännöt antoivat pontta monille julkisesti rahoitetuille tiedon tuottajille. Jotkin jäsenvaltiot ovat tehneet strategisia investointeja tietämyksen siirron infrastruktuureihin ja palveluihin, kuten teknologian siirrosta vastaaviin toimistoihin ja muihin välittäjiin, ja jotkin ovat panneet täytäntöön henkiseen omaisuuteen liittyviä politiikkoja, kuten Irlannin kansallinen teollis- ja tekijänoikeuskäytäntö (National IP Protocol). Osana innovaatiounionia (2010)[22] on kehitetty lisätoimia tietämyksen siirron edistämiseksi EU:n tasolla.

(2) Tietämyksen välittämisen tehostamisesta EU:ssa 29 päivänä toukokuuta 2018 annetuissa neuvoston päätelmissä[23] todetaan, että EU:n on hyödynnettävä kaikilta osin tuottamansa keskeinen tieteellinen ja teknologinen tietämys ja varmistettava, että tutkimuksen ja innovoinnin hankkeiden tulokset siirretään tehokkaammin yhteiskunnan ja teollisuuden käyttöön tutkimukseen ja innovointiin tehtävien investointien vaikutuksen maksimoimiseksi. Siinä myös kehotetaan jäsenvaltioita tarkastelemaan ja jakamaan parhaita käytäntöjä tietämyksen siirron alalla, minkä lisäksi komissiota kehotetaan laatimaan ja toteuttamaan strategia tulosten levittämiseksi ja soveltamiseksi käytännössä, jotta voidaan edelleen lisätä tutkimuksen ja innovoinnin hankkeiden tulosten saatavuutta ja käyttöä ja nopeuttaa niiden mahdollista käyttöönottoa.

(3) Komission 30 päivänä syyskuuta 2020 annettuun tiedonantoon ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten”[24] sisältyy innovaatioekosysteemien

---

20 K(2008) 1329.

21 Neuvoston päätöslauselma teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnoinnista osaamisen siirtoa koskevien toimien yhteydessä ja käytännesäännöistä yliopistoja ja muita julkisia tutkimusorganisaatioita varten, 10323/08.

22 COM(2010) 546 final.

23 Neuvoston asiakirja 9507/18.

24 COM(2020) 628 final.

vahvistaminen tietämyksen jakamiseksi ja hyödyntämiseksi yhtenä uuden eurooppalaisen tutkimusalueen keskeisistä tavoitteista, ja toimi, jonka tavoitteena on ”päivittää ja kehittää ohjaavia periaatteita tietämyksen hyödyntämiseen sekä käytännesäännöt teollis- ja tekijänoikeuksien älykästä käyttöä varten”.

(4) Euroopan uudessa teollisuusstrategiassa[25] ja sen vuoden 2021 päivityksessä korostetaan henkisen omaisuuden hallinnoinnin merkitystä erityisesti lisäämällä tutkimusyhteisön tietoisuutta teollis- ja tekijänoikeuksista, ja niissä julkistettiin standardointia koskeva strategia, jolla tuetaan määrätietoisempaa kantaa EU:n etuihin. Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan EU:n toimintasuunnitelman[26] keskeisiä painopisteitä ovat aineettoman omaisuuden tehokkaan hyödyntämisen ja käyttöönoton edistäminen sekä teollis- ja tekijänoikeussuojan alaisen omaisuuden helpomman käytön ja jakamisen varmistaminen.

(5) Standardointia koskevassa EU:n strategiassa[27] korostetaan, että on tärkeää lisätä strategista tietoisuutta standardoinnista tutkijoiden keskuudessa ja ottaa tutkimus- ja innovointiyhteisö mukaan standardointiin varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan kehittää asiaankuuluvaa asiantuntemusta ja osaamista. Strategiassa todetaan myös, että komissio laatii vuoden 2022 puoliväliin mennessä standardointia koskevat käytännesäännöt tutkijoille standardoinnin sekä tutkimuksen ja innovoinnin välisen yhteyden vahvistamiseksi.

(6) Uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta 1 päivänä joulukuuta 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä[28] pantiin tyytyväisenä merkille komission aloite tarkistaa vuonna 2008 annettua komission suositusta henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa ja käytännesäännöistä Euroopan uuden teollisuusstrategian mukaisesti.

(7) Euroopan tutkimus- ja innovointisopimuksesta 26 päivänä marraskuuta 2021 annetussa neuvoston suosituksessa[29] todetaan, että tietämyksen hyödyntäminen on yksi ERAa tukevan yhteisen toiminnan prioriteettialoista. Sopimuksessa tunnustetaan myös arvonmuodostus sekä yhteiskunnalliset ja taloudelliset vaikutukset osana unionin tutkimuksen ja innovoinnin yhteisiä arvoja ja periaatteita, jotka jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon tutkimus- ja innovointijärjestelmiään kehittäessään.

(8) Eurooppalaisen tutkimusalueen tulevasta hallinnoinnista 26 päivänä marraskuuta 2021 annettujen neuvoston päätelmien[30] liitteenä oleva vuosien 2022–2024 ERAn toimintapoliittinen ohjelma sisältää toimen ”Parannetaan EU:n ohjeistusta tietämyksen hyödyntämisen tehostamiseksi”. Tämän ensimmäisenä tuloksena on ”Laaditaan ja hyväksytään ohjaavat periaatteet tietämyksen hyödyntämiselle”. Toimeen kuuluu myös henkisen omaisuuden älykästä käyttöä koskevien käytännesääntöjen ja standardointia koskevien, tutkijoille tarkoitettujen käytännesääntöjen laatiminen, jotta voidaan antaa yksityiskohtaisempia ohjeita siitä, miten tietyt tietämyksen hyödyntämisen näkökohdat pannaan täytäntöön.

---

25 COM(2020) 102 final ja COM(2021) 350 final.
26 COM(2020) 760 final.
27 COM(2022) 31 final.
28 Neuvoston asiakirja 13567/20.
29 Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovointisopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1).
30 Neuvoston asiakirja 14308/21.

(9) Avoin tiede[31] on vakiomenetelmä EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmien yhteydessä tehtävässä työssä, ja se on myös yksi ERAn vuosien 2022–2024 toimintapoliittisen ohjelman yhteisen toiminnan prioriteettialoista. Tieteellisen tiedon saatavuudesta ja säilyttämisestä annetussa komission suosituksessa[32] kannustetaan jäsenvaltioita laatimaan ja panemaan täytäntöön kansalliset toimintalinjat tieteellisten julkaisujen levittämistä ja avointa saatavuutta sekä tutkimustiedon hallinnointia varten. Suosituksen mukaan tässä olisi käytettävä apuna eurooppalaisia avoimen tieteen pilvipalveluja. Open Science Policy Platform -asiantuntijaryhmän loppuraportissa[33] mainitaan henkisen omaisuuden arvoa koskevan tietoisuuden lisääminen ja tällaisen omaisuuden hallinnointi elementteinä, joiden on kuuluttava innovointia koskevaan yhteiseen tutkimusjärjestelmään. Avoimen tieteen tutkimusta ja täytäntöönpanoa koskevasta arvioinnista 10 päivänä kesäkuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä[34] todetaan, että tietämyksen hyödyntäminen olisi otettava huomioon kehitettäessä tutkimuksen arviointijärjestelmiä Euroopassa.

(10) Euroopan datastrategiasta 19 päivänä helmikuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa[35] kehotetaan tarttumaan datan tarjoamiin yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin etuihin ja hyödyntämään tätä potentiaalia, jotta voidaan vastata yksilöiden tarpeisiin ja luoda sitä kautta lisäarvoa taloudessa ja yhteiskunnassa. Datavetoinen innovointi tuo mittavia hyötyjä kansalaisille esimerkiksi parantamalla yksilöllistettyä lääketiedettä, tarjoamalla uusia liikkumisratkaisuja ja edistämällä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa.

(11) Komission 29 päivänä huhtikuuta 2021 antamassa tiedonannossa ”Parempaa sääntelyä: yhteistyöllä parempaa lainsäädäntöä”[36] korostetaan, että tieteellinen näyttö on yksi paremman sääntelyn kulmakivistä, sillä se on olennaisen tärkeää, jotta ongelmat voidaan kuvata täsmällisesti, jotta todelliset syy-yhteydet ja näin myös toimintalogiikka voidaan ymmärtää ja jotta vaikutuksia voidaan arvioida. Korkealaatuista tutkimusta ei voida tehdä yhdessä yössä, joten tarvittavan näytön saatavuuden varmistaminen edellyttää, että näytön tarvetta voidaan ennakoida ja koordinoida paremmin. Se edellyttää myös tutkimusyhteisön ottamista paremmin mukaan sääntelyprosessiin alusta alkaen.

(12) Monialaisten taitojen, kuten yrittäjyyden, luovuuden, kriittisen ajattelun ja kansalaisvaikuttamisen, edistäminen kuuluvat eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä[37] ja eurooppalaisesta yliopistostrategiasta[38] annettujen komission tiedonantojen sekä komission tiedonannon ”Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi”[39] tavoitteisiin. Eurooppalaisen koulutusalueen

---

31 Avoimella tieteellä tarkoitetaan asetuksen (EU) 2021/695 määritelmän (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 15) mukaisesti tieteen tekemisessä sovellettavaa toimintamallia, joka perustuu avoimeen yhteistyöhön, välineistöön ja tiedon levittämiseen.

32 Komission suositus (EU) 2018/790 (EUVL L 134, 31.5.2018, s. 12).

33 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Mendez, E., *Progress on open science: towards a shared research knowledge system – final report of the open science policy platform*, Lawrence, R. (toimittaja), Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2020.

34 Neuvoston asiakirja 10126/22.

35 COM(2020) 66 final.

36 COM(2021) 219 final.

37 COM(2020) 625 final.

38 COM(2022) 16 final.

39 COM(2020) 274 final.

strategisilla puitteilla edistetään yhteistyötä ja vertaisoppimista jäsenvaltioiden ja keskeisten sidosryhmien välillä esimerkiksi työryhmien muodossa.

(13) Tutkimus- ja innovointiekosysteemi on muuttunut perusteellisesti sen jälkeen, kun komissio antoi vuonna 2008 suosituksen henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa. Päivitys on tarpeen, jotta voidaan keskittyä kaiken erityyppisten toimijoiden dynaamisessa tutkimus- ja innovointiekosysteemissä tuottaman osaamispääoman hyödyntämiseen. On vastattava uusiin haasteisiin, kuten yhä monimutkaisempiin tietämyksen arvoketjuihin, uusien teknologioiden luomiin uusiin markkinamahdollisuuksiin, teollisuuden ja korkeakoulujen välisen ja julkisen sektorin ja korkeakoulujen välisen yhteistyön uusiin muotoihin, kansalaisten osallistumiseen sekä vastavuoroisuuteen aineettoman omaisuuden hallinnoinnissa kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön yhteydessä.

(14) Tietämyksen hyödyntämisen kanavien ja välineiden[40] moninaisuus olisi otettava huomioon, jotta voidaan käsitellä kestävyyttä ja sosiaalista ja poliittista innovointia ja kannustaa monitieteiseen yhteistyöhön, joka ulottuu teknologia-aloja pidemmälle, kuten yhteiskuntatieteisiin, humanistisiin tieteisiin ja taidealaan, esimerkiksi tarkastelemalla sosiaali- ja ympäristöpolitiikoiden tai talous- ja ympäristöpolitiikoiden välisiä yhteyksiä.

(15) Tietämyksen hyödyntämisen ohjaavien periaatteiden tavoitteena on hyväksyä toimenpiteitä ja poliittisia aloitteita koskeva yhteinen kanta tietämyksen hyödyntämisen parantamiseksi EU:ssa,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

TIETÄMYKSEN HYÖDYNTÄMISEN OHJAAVAT PERIAATTEET

TAUSTA JA SOVELTAMISALA

Euroopan komissio antoi vuonna 2008 suosituksen henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa sekä korkeakoulujen ja muiden julkisten tutkimusorganisaatioiden käytännesäännöistä. Suositus oli suunnattu pääasiassa julkisille tutkimusorganisaatioille[41].

Tietämyksen hyödyntäminen on prosessi, jossa tietämyksestä synnytetään sosiaalista ja taloudellista arvoa siten, että eri osa-alueiden ja alojen välille luodaan yhteyksiä ja tietoa ja tutkimustuloksia muutetaan kestäviksi tuotteiksi ja ratkaisuiksi, jotka hyödyttävät yhteiskuntaa taloudellisen vaurauden, ympäristöhyötyjen, edistyksen ja paremman poliittisen päätöksenteon muodossa. Tietämyksen hyödyntämiseen keskittyminen edellyttää, että vuoden 2008 suosituksen soveltamisala laajennetaan kattamaan koko tutkimus- ja innovointiekosysteemi ja sen toimijat.

Tietämyksen hyödyntäminen on ajattelutavan muutos, joka tuo mukanaan uusia näkökohtia, jotka luovat arvoa nykyiselle ja tulevalle tutkimukselle ja innovoinnille sekä

---

40 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, *Research & innovation valorisation channels and tools: boosting the transformation of knowledge into new sustainable solutions*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2020.

41 ’Julkisella tutkimusorganisaatiolla’ tarkoitetaan sekä erikoistuneita teknologian tutkimusorganisaatioita että korkeakouluja, jotka harjoittavat tutkimus-, kehitys- ja tutkimuskoulutustoimintaa ja saavat merkittävää rahoitustukea julkisista ja puolijulkisista lähteistä (esimerkiksi hyväntekeväisyysjärjestöiltä ja voittoa tavoittelemattomilta järjestöiltä) (https://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/metcalfe_report5.pdf).

osaamispääomalle, mukaan lukien hiljainen tieto[42]. Tietämyksen hyödyntäminen hyödyttää poliittista päätöksentekoa sekä uusia tapoja seurata ja arvioida tutkimusta ja innovointia kehittämällä indikaattoreita ja mittausvälineitä. Se vaikuttaa tutkimuksen ja innovoinnin rahoitukseen ja tuo lisäarvoa tieteeseen ja tutkimukseen ja niiden tuloksiin. Tietämyksen hyödyntäminen edellyttää tutkimus- ja innovointiekosysteemin toimijoiden sekä tietämyksen ja innovoinnin käyttäjien tai edunsaajien osallistumista siten, että kiinnitetään erityistä huomiota tietämyksen käyttöön ja uudelleenkäyttöön yhteiskunnan hyväksi. Näin ollen se on laajempi käsite kuin levittäminen, joka tarkoittaa tiedon ja tulosten tunnetuksi tekemistä ja saataville asettamista.

Aineettoman omaisuuden hallinta on ratkaisevan tärkeää tietämyksen tehokkaan hyödyntämisen kannalta. Aineeton omaisuus kattaa kaikki tutkimus- ja innovointitoiminnan tuottamat tulokset tai tuotteet (muun muassa patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, julkaisut, data, taitotieto, prototyypit, prosessit, käytännöt, teknologiat, keksinnöt ja ohjelmistot).[43] Keskittyminen teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnointiin ja suojaamiseen rajoittaa mahdollisuuksia luoda lisäarvoa. Tutkimus- ja innovointitoiminnan tuottaman aineettoman omaisuuden täyden arvon käyttäminen edellyttää, että tutkimus- ja innovointitoimintaa harjoittavat organisaatiot hallinnoivat aineetonta omaisuutta laajassa merkityksessä eli sekä oikeudellisesti suojattua omaisuutta (muun muassa patentit, tekijänoikeudet ja tavaramerkit) että muuta aineetonta omaisuutta, jota voidaan käyttää hyödyntämistoiminnassa. Tämä edellyttää hallinnointistrategioiden kehittämistä sekä erityisten ja monialaisten taitojen edistämistä, jotta tuotetun aineettoman omaisuuden koko arvo voidaan käyttää hyväksi.

Periaatteena toimiva avoimuus tukee arvonmuodostusta[44], ja aineettoman omaisuuden hallinnoinnin välineiden käyttö voi johtaa tulosten parempaan käyttöön, edistää myönteisesti innovointia ja lisätä tieteellisten tulosten yleistä lisäarvoa.[45] ”Niin avointa kuin on mahdollista ja niin suljettua kuin on tarpeen” -periaatteen mukaisesti on tärkeää tunnustaa, että sekä avoimessa tieteessä että avoimessa innovoinnissa[46] käytetään ja hyödynnetään aineettoman omaisuuden hallinnoinnin välineitä. Tutkimustulosten järkevä käyttö sosioekonomisten hyötyjen aikaansaamiseksi lisää myös tieteellisen tutkimuksen yleistä arvoa ja merkitystä yhteiskunnalle.

Yrittäjyyskäytännöt, -prosessit ja -taidot sekä käytännöt, prosessit ja taidot, jotka helpottavat yhteydenpitoa kansalaisten, kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten päättäjien kanssa, ovat välttämättömiä tekijöitä menestyksekkäissä tietämyksen hyödyntämistä koskevissa aloitteissa. Tietämyksen muuntaminen uudeksi arvoksi riippumatta siitä, onko kyse asteittaisesta vai murroksellisesta innovoinnista, näyttöön perustuvasta poliittisesta päätöksenteosta tai

---

42 Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan tietämystä, jota ei voida kodifioida eikä välittää tietona dokumentaation, tieteellisten julkaisujen, luentojen, konferenssien tai muiden viestintäkanavien kautta. Tällaista tietoa siirretään tehokkaammin sellaisten henkilöiden välillä, jotka ovat yhteisessä sosiaalisessa tilanteessa ja fyysisesti lähellä toisiaan, kuten OECD:n raportin *Global Competition for Talent: Mobility of the Highly Skilled* tiivistelmän sivulla 9 selitetään.

43 Myös opetustoiminnan tulokset ja tuotteet voivat tarvittaessa kuulua aineettomaan omaisuuteen.

44 OECD, *Making Open Science a Reality*, OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, nro 25, OECD Publishing, Pariisi, 2015.

45 Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, *Open science and intellectual property rights – How can they better interact?: state of the art and reflections – executive summary*, 2022.

46 Avoimen innovoinnin peruslähtökohtana on avata innovaatioprosessi kaikille aktiivisille toimijoille, jotta tietämystä voidaan jakaa vapaammin ja muuntaa tuotteiksi ja palveluiksi, jotka luovat uusia markkinoita ja edistävät vahvempaa yrittäjyyskulttuuria (Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, *Open innovation, open science, open to the world – A vision for Europe*, Euroopan komissio julkaisutoimisto, 2016, s. 13).

kansalaisten hyvinvoinnista, edellyttää ennakoivaa tai yrittäjähenkistä ja yhteiskehittämiseen liittyvää tai monialaista osallistumista edistäviä asenteita tai kulttuureja yhdistettynä yrittäjyysponnisteluihin hyödyntämisprosessin joissakin tai kaikissa vaiheissa. Tällä tavoin hyödyntämisprosessi voi innostaa mukauttamaan koulutusjärjestelmiä siten, että niissä otetaan paremmin huomioon taidot, osaaminen ja asenteet, jotka johtaisivat suurempaan luovuuteen ja yhteiskunnalliseen arvonmuodostukseen. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää kehittää ja käyttää yrittäjyyteen ja osallistumiseen tai yhteistyöhön perustuvia lähestymistapoja, jotta hyödyntäminen olisi tehokasta.

Yrittäjyysprosessit ja -menetelmät[47] ovat kokeiluihin perustuvaa löytämistä ja yhteiskehitettyjä toimia, jotka ulottuvat yli organisaatiorajojen ja joihin liittyy monenlaista täydentävää osaamista. Tällaiset prosessit ja menetelmät edellyttävät tarvittavia yhteiskuntaan ja yrittäjyyteen liittyviä taitoja ja valmiuksia, joilla helpotetaan yhteiskunnallisen tiedon heijastusvaikutuksia kaupallistamisen lisäksi. Käyttämällä eurooppalaisen koulutusalueen strategiapuitteista peräisin olevia avoimen menetelmän koordinointiverkostoja, -työkaluja ja -välineitä voidaan edistää tietämyksen hyödyntämistä ja siihen liittyvien taitojen kehittämistä.

Ohjaavien periaatteiden olisi siksi katettava yrittäjyyskäytäntöjen, -prosessien ja -taitojen kehittäminen, käyttö ja hallinnointi kaikilla yhteiskunnan tasoilla tietämyksen hyödyntämiseen osallistuvalla yksityisellä ja julkisella sektorilla. Tämä uusi soveltamisala edellyttää, että poliittiset päättäjät mukauttavat poliittisia tavoitteitaan vastaavasti ja ottavat käyttöön uusia lähestymistapoja, jotka ovat tarpeen tietämyksen hyödyntämiseksi. Näiden ohjaavien periaatteiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioiden poliittisia päättäjiä kyseisissä toimissa.

Tässä suosituksessa esitetyt ohjaavat periaatteet koskevat näin ollen politiikka-aloitteita, jotka on suunnattu kaikille tutkimus- ja innovointitoimiin osallistuville ekosysteemin toimijoille; näitä ovat esimerkiksi

- tiedemaailma, korkeakoulut, tutkimus- ja teknologiaorganisaatiot ja muut julkiset tutkimusorganisaatiot sekä akatemiat ja tieteelliset seurat
- kansalaisjärjestöt, kansalaiset ja valtiosta riippumattomat järjestöt
- yksityiset sijoittajat, rahoitus- ja investointiorganisaatiot, mukaan lukien säätiöt ja hyväntekeväisyysjärjestöt
- yksityishenkilöt, kuten innovoijat, tutkijat ja opiskelijat
- teollisuus, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), startup-yritykset, spin-off-yritykset, scale-up-yritykset sekä yhteiskunnalliset yritykset
- välittäjät (muun muassa tietämyksen ja teknologian siirron ammattilaiset, ajatushautomot, tiedepuistot, alueelliset, kansalliset ja eurooppalaiset innovointikeskittymät, teollis- ja tekijänoikeuksien asiantuntijat, konsultit ja innovoinnin tukemisen ammattilaiset, tiedeviestintää ja poliittista yhteistyötä koskevat ryhmät, organisaatiot, jotka tarjoavat tietämystä politiikkaa varten tai tieteellistä neuvontaa, sekä kansalaisvaikuttamisen ammattilaiset)

[47] Tässä yhteydessä yrittäjyysprosessia pidetään löytölähtöisenä menetelmänä, jolla vastataan markkinoihin ja yhteiskuntaan liittyviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin kehittämällä ja hyödyntämällä kokeellisesti aineetonta omaisuutta uudenlaisiksi ja hyödyllisiksi arvoiksi (innovaatioiksi) tietyille sidosryhmille.

- kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, poliittiset päättäjät sekä julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat (esimerkiksi sairaalat, julkinen liikenne ja energiantarjoajat)
- yksityiset tutkimusorganisaatiot
- tutkimus- ja innovointi-infrastruktuurit ja huippuluokan pilottilaitokset
- standardointielimet.

Jäljempänä esitetyt ohjaavat periaatteet on muotoiltu siten, että niitä voidaan soveltaa kaikkiin tai useimpiin edellä mainittuihin luokkiin. Periaatteiden täytäntöönpanoa on kuitenkin mukautettava kohdetoimijoiden mukaan sellaisten käytännesääntöasiakirjojen avulla, jotka laaditaan yhdessä sidosryhmien kanssa. Käytännesäännöt voivat olla temaattisia (siten, että ne koskevat esimerkiksi aineetonta omaisuutta, korkeakoulujen ja teollisuuden välistä yhteistyötä tai korkeakoulujen ja julkisen sektorin välistä yhteistyötä) tai suunnattuja yhdelle tai useammalle edellä mainitulle toimijalle (esimerkiksi tietämyksen siirron ammattilaisille, startup-yrityksille tai kaikenkokoisille yrityksille). Käytännesäännöt hyötyvät tietojenvaihdosta Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) kanssa.

OHJAAVAT PERIAATTEET

Nämä ohjaavat periaatteet eivät ole sitovia. Tämä tarkoittaa sitä, että ohjaavien periaatteiden soveltamisessa olisi noudatettava kansainvälistä ja kansallista lainsäädäntöä sekä unionin oikeutta (mukaan lukien valtiontukisäännöt), ja ne olisi otettava huomioon pyrittäessä tekemään EU:n oikeudellisesta kehyksestä tietämyksen hyödyntämistä tukeva. Kaikkia ohjaavia periaatteita on sovellettava siten, että otetaan huomioon mahdollisimman laaja yhteiskunnallinen käyttö[48], mukaan lukien vaikutus kestävään yhteiskuntaan, tutkimus- ja innovointitoiminnan ulkoisten häiriöiden torjuntaa koskevien EU:n suuntaviivojen[49] mukaisesti.

Tietämyksen hyödyntäminen on monimutkainen prosessi, joka edellyttää huomattavia resursseja sen varmistamiseksi, että EU:ssa kehitetään ja ylläpidetään tarvittavia taitoja ja skaalautuvia valmiuksia. Olisi jatkettava ja lisättävä investointeja sellaisten tietämyksen siirron ja välittämisen ammattilaisten ja mahdollistajien kehittämiseen, jotka toimivat välittäjinä asiaankuuluvien tutkimus- ja innovaatiotoimijoiden välillä. On erityisen tärkeää kannustaa pk-yrityksiä vahvojen korkeakouluihin perustuvien alueellisten innovaatioekosysteemien avulla sekä kannustaa startup- ja scale-up-yrityksiä ja kaikenkokoisia yrityksiä proaktiivisuuteen ja saada teollisuuskumppanit suhtautumaan avoimesti riskinottoon.

Jäsenvaltioiden, poliittisten päättäjien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden olisi toteutettava seuraavat toimet seuraavilla aloilla.

Tietämyksen hyödyntäminen tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa

- Varmistetaan, että käytössä on kansalliset tukirakenteet, jotka auttavat organisaatioita tiedostamaan tämän tietämyksen hyödyntämistä koskevan

[48] Mahdollisuuksien mukaan ja asiayhteydestä riippuen hyödyntämistoimissa olisi perinteisten voittoa edistävien tekijöiden lisäksi otettava huomioon yhteiskunnan tarpeet ja hyödyt. Yksi esimerkki on sosiaalisesti vastuullinen lisensointi, jossa aineettoman omaisuuden lisensoinnilla on varmistettava, että lopputuotteiden ja -palvelujen hinnoittelu ei heikennä saavutettavuutta.

[49] Euroopan komissio, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, Tackling R&I foreign interference: staff working document, 2022.

suosituksen soveltamisalan, arvioimaan sen vaikutuksia niihin, ottamaan käyttöön taloudellisia ja muita resursseja suosituksen toteuttamiseksi käytännössä sekä kehittämään tarvittavat strategiat ja käytännöt sen täytäntöönpanemiseksi ja julkistamiseksi.

- Varmistetaan, että arvonmuodostuspolitiikat ja -käytännöt määritetään, pannaan täytäntöön ja julkistetaan organisaatiotasolla.
- Varmistetaan, että valtion rahoittamassa tutkimus- ja innovointitoiminnassa otetaan huomioon tutkimus- ja innovointitoiminnan tuottaman aineettoman omaisuuden mahdollisimman laaja yhteiskunnallinen käyttö ja hyödyntäminen ja kaikkien ekosysteemin toimijoiden osallistuminen EU:n valtiontukisääntöjen mukaisesti.
- Vahvistetaan rakenteita, prosesseja ja käytäntöjä tutkimustulosten ja tieteellisen tietämyksen käyttämisessä julkisen politiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa sekä standardien kehittämisessä ja tarkistamisessa.
- Edistetään tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja osallisuutta tietämyksen hyödyntämistoimissa, niiden tavoitteissa ja tällaiseen toimintaan osallistuvien ihmisten osalta esimerkiksi monimuotoisten tutkimusryhmien ja sellaisten tutkimus- ja innovointisisältöjen avulla, joissa otetaan huomioon yhteiskunnan eri ryhmien näkökulmat, käyttäytyminen ja tarpeet.

Taidot ja valmiudet

- Edistetään ja tuetaan niiden taitojen ja valmiuksien kehittämistä, joita tarvitaan sellaisten tietämyksen hyödyntämistoimien kehittämiseksi ja täytäntöönpanemiseksi, joihin otetaan mukaan kaikki sidosryhmät opiskelijoista, tutkijoista ja keksijöistä ammattimaisiin välittäjiin sekä teknologian käyttäjistä poliittisiin päättäjiin.
- Varmistetaan, että korkeakoulujen, teollisuuden ja julkisen sektorin välillä on käytössä liikkumisjärjestelmiä, joilla helpotetaan taitojen kehittämistä sekä osaamisen ja käytäntöjen vastavuoroista hyödyntämistä tietämyksen hyödyntämisen toimijoiden kesken kansallisella ja EU:n tasolla.
- Varmistetaan, että hyödynnettävää aineetonta omaisuutta tuottavien henkilöiden hiljainen tieto on erottamaton osa hyödyntämisprosessia. Tämä tarkoittaa, että on tärkeää edistää osallistavia lähestymistapoja, jotka mahdollistavat lahjakkuuksien, taitojen ja hiljaisen tiedon sisällyttämisen innovointiin ja hyödyntämiseen.
- Edistetään ja helpotetaan monialaista yhteistyötä, joka ulottuu teknologian alojen ulkopuolelle ja johon osallistuu yhteiskuntatieteiden, humanististen tieteiden ja taiteiden kaltaisia tieteenaloja, sekä yhteistä kehittämistä koskevia lähestymistapoja.

Kannustinjärjestelmä

- Kehitetään asianmukainen ja oikeudenmukainen kannustinjärjestelmä ja varmistetaan, että nämä kannustimet ovat kaikkien tutkimus- ja innovointiekosysteemin toimijoiden, erityisesti tutkijoiden, innovoijien, opiskelijoiden sekä korkeakoulujen ja julkisten tutkimusorganisaatioiden henkilöstön, saatavilla, jotta he voivat oppia, soveltaa ja harjoittaa tietämyksen hyödyntämistä ja jotta voidaan houkutella ja säilyttää lahjakkuuksia.

- Tarjotaan pk-yrityksille, kansalaisyhteiskunnalle, kansalaisille, loppukäyttäjille ja viranomaisille toimenpiteitä, joiden avulla ne voivat toimia aktiivisina kumppaneina lisäarvoa tuottavien innovaatioiden yhteiskehittämisessä. Näin parannetaan tietämyksen saatavuutta ja käyttöä ja taitojen hankkimista sekä kannustetaan yhteisiin kokeiluihin.

Aineettoman omaisuuden hallinnointi

- Varmistetaan, että kaikissa tietämyksen hyödyntämiseen osallistuvissa organisaatioissa määritetään, pannaan täytäntöön ja julkistetaan aineettoman omaisuuden hallinnointia koskevat politiikat ja käytännöt.
- Lisätään korkeakoulujen, tutkimusorganisaatioiden, viranomaisten ja yritysten tietoisuutta henkisen omaisuuden hallinnoinnin merkityksestä kansainvälisessä ympäristössä.
- Varmistetaan, että EU:ssa toteutettavissa julkisrahoitteisissa tutkimus- ja innovointitoimissa kehitettyä aineetonta omaisuutta hallinnoidaan ja valvotaan siten, että sosioekonomiset hyödyt, mukaan lukien vaikutus koko EU:n kestävyyden edistämiseen, otetaan huomioon ja maksimoidaan.
- Lisätään tietoisuutta aineettoman omaisuuden hallinnointikäytännöistä ja -välineistä avoimen tieteen alalla ja lisätään niiden käyttöönottoa, jotta voidaan helpottaa tulosten ja tietojen käyttöä innovoinnissa.
- Varmistetaan, että aineetonta omaisuutta hallinnoidaan tehokkaasti avoimen innovoinnin prosesseissa esimerkiksi auttamalla aktiivisessa aineettoman omaisuuden salkkujen rakentamisessa ja tukemalla alustoja, joilla yhdistetään aineettoman omaisuuden tarjonta ja kysyntä, jotta voidaan maksimoida arvonmuodostus kaikille osapuolille.

Merkityksellisyys julkisissa rahoitusjärjestelmissä

- Varmistetaan, että tutkimuksen ja innovoinnin valtionrahoituksessa otetaan huomioon tietämyksen hyödyntämisen periaatteiden soveltaminen ja vahvistetaan sitä rahoitettavassa tutkimuksessa.
- Harkitaan erityisiä rahoitusjärjestelmiä tutkimusrahoituksen täydentämiseksi, jotta voidaan varmistaa, että hyödyntämiseen kannustetaan jo tutkimuksen alkuvaiheessa, ja annetaan ohjeita täydentävistä rahoitusmahdollisuuksista tietämyksen hyödyntämistä varten.

Vertaisoppiminen

- Edistetään ja tuetaan kansallisia ja kansainvälisiä vertaisoppimisprosesseja ja -käytäntöjä parhaiden käytäntöjen[50], tapaustutkimusten, roolimallien ja saatujen kokemusten levittämiseksi ja jakamisen kannustamiseksi sekä tietämyksen hyödyntämistä koskevien yhteisten eritelmien kehittämiseksi.
- Vertaillaan menestyksekkäitä tietämyksen hyödyntämisorganisaatioita, -ekosysteemejä ja -aloitteita, jotta voidaan kehittää ja edistää yhteisiä käsitteitä, malleja ja kannustimia, jotka toimivat ohjenuorana tietämyksen hyödyntämisen hallinnoinnin ja prosessien arvioinnissa ja

50 Parhaita käytäntöjä koskevien esimerkkien kokoelma on saatavilla Euroopan komission tietämyksen hyödyntämisen alustalla, jonne voidaan jatkuvasti lisätä esimerkkejä parhaista käytännöistä.

täytäntöönpanossa. Käytetään lisäksi asiaankuuluvien organisaatioiden, kuten Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston, Euroopan patenttiviraston, Enterprise Europe Network -verkoston, EIT:n ja niiden osaamis- ja innovaatioyhteisöjen, sekä muiden kansainvälisten, eurooppalaisten tai kansallisten organisaatioiden asiantuntemusta, verkostoja ja kokemuksia.

- Kannustetaan korkeakouluja ja julkisia tutkimusorganisaatioita yhdistämään resurssejaan, asiantuntemustaan, tietojaan ja infrastruktuuriaan eri tieteenalojen, maiden ja alueiden välillä, jotta voidaan edistää vertaisoppimiskäytäntöjä.

Mittarit

- Varmistetaan, että riittävä määrä tietämyksen hyödyntämistä koskevia indikaattoreita kuvastaa hyödyntämisprosessin panoksia, käyttäytymistä ja tuotoksia ja kattaa ne, mukaan lukien kaikki tietämyksen hyödyntämisen kanavat ja väylät. Varmistetaan, että indikaattoreiden määrittämisessä käytetään asiaankuuluvia määrällisiä ja laadullisia mittareita.
- Edistetään yhteistoimintaa yhteisten ja sovittujen määritelmien, mittareiden ja indikaattoreiden hyväksymiseksi, jotta voidaan parantaa EU:n tietämyksen hyödyntämisen tuloksellisuutta, ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja osaamisen hyödyntämisen toimijoiden väliset olosuhteiden erot ja eri alojen erityispiirteet.
- Tuetaan ja kannustetaan tietämyksen hyödyntämistä harjoittavia organisaatioita keräämään, jakamaan ja käyttämään mittareita, jotka parantavat oppimista ja tietämyksen hyödyntämisen toimijoiden suorituskykyä EU:ssa.

Seuranta ja arviointi

- Varmistetaan, että osaamisen hyödyntämistoimien arviointiin käytettävät seuranta- ja arviointikäytännöt ovat monialaisia ja että niissä otetaan huomioon olemassa olevat kehykset, kaikenlaiset hyödyt eri sidosryhmille ja erilaiset tietämyksen hyödyntämisen tulokset, mukaan lukien vaikutus kestävyyden edistämiseen.
- Kehitetään edelleen tietämyksen hyödyntämisen seuranta- ja arviointivälineitä, joilla mitataan aineettoman omaisuuden ja innovointitoimien edistymistä ja kypsyyttä tietämyksen hyödyntämisprosessin aikana. Näissä välineissä olisi käsiteltävä sekä arvon luomista että sen panosta kestävään yhteiskuntaan siirtymisessä. Sen jälkeen, kun tämä malli on kehitetty, edistetään sen käyttöä ja luodaan synergioita muiden asiaan liittyvien ERAn politiikkatoimien kanssa.

Kumotaan henkisen omaisuuden hallinnoinnista tietämyksensiirtotoimissa sekä korkeakoulujen ja muiden julkisten tutkimusorganisaatioiden käytännesäännöistä 10 päivänä huhtikuuta 2008 annettu komission suositus.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja